

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน

อนุชิต ตุ่มณีจินดา

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม

ภาษา (ศาสตร์)
กับสังคมและการสอน

ถ่ายเอกสารแทนการใช้หนังสือ
คือการทำลายภูมิปัญญาสร้างสรรค์

ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม

อนุชิต ต๋วมณีจินดา

หน่วยวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาเชิงบูรณาการ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2566

อนุชิต ต๋ามณีจินดา.

ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน.

1. ภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา. 2. ภาษา -- การศึกษาและการสอน.
3. ภาษาศาสตร์. 4. ภาษาอังกฤษ -- สังคม.

P40

ISBN 978-616-602-043-4

ISBN (ebook) 978-616-602-047-2

ลิขสิทธิ์ของ **ดร.อนุชิต ต๋ามณีจินดา**

สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 เดือนสิงหาคม 2566

จำนวน 100 เล่ม

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ เดือนสิงหาคม 2566

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ท่าพระจันทร์: อาคารธรรมศาสตร์ 60 ปี ชั้น U1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถนนพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0-2223-9232

ศูนย์รังสิต: อาคารโดมบริหาร ชั้น 3 ห้อง 317 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

โทร. 0-2564-2859-60 โทรสาร 0-2564-2860

<http://thammasatpress.tu.ac.th>, e-mail: unipress@tu.ac.th

พิมพ์ที่โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แบบปกโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์เมธาวี โหละสุด

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมกราคม 2566 จำนวน 100 เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมกราคม 2566 จำนวน 180 เล่ม (พิมพ์เพิ่มครั้งที่ 1)

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนมกราคม 2566 จำนวน 100 เล่ม (พิมพ์เพิ่มครั้งที่ 2)

พิมพ์ครั้งที่ 2 เดือนสิงหาคม 2566 จำนวน 100 เล่ม

ราคาเล่มละ 250.- บาท

สารบัญ

คำนิยม	(9)
คำนำ	(14)
กิตติกรรมประกาศ	(16)
บทที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับภาษา	1
1.1 นิยามของภาษา	2
1.2 คุณสมบัติของภาษา	4
1.3 หน้าที่ของภาษา	8
บรรณานุกรม	13
บทที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์และภาษาศาสตร์ประยุกต์	15
2.1 นิยามของภาษาศาสตร์	16
2.2 สาขาย่อยของภาษาศาสตร์	19
2.3 นิยามของภาษาศาสตร์ประยุกต์	22
2.4 ประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับภาษาศาสตร์และ	
ภาษาศาสตร์ประยุกต์	24
2.4.1 สัทอักษร	24
2.4.2 การถ่ายถอดอักษรจากภาษาอังกฤษเป็น	
ภาษาไทย	26
2.4.3 วัจนปฏิบัติศาสตร์	29
2.4.4 ปัญหาของคณวุฒิภาษาศาสตร์	30
บรรณานุกรม	31

บทที่ 3 ภาษา การสื่อสาร และสังคม	33
3.1 ภาษาศาสตร์ (เชิง) สังคม	34
3.2 การสื่อสารและวิธีการสื่อสาร	37
3.3 ประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร ที่สัมพันธ์กับสังคม	42
3.3.1 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและแนวทางการศึกษาภาษา	42
3.3.2 การกลายเป็นค่านิยมสามัญในภาษาอังกฤษของคำว่า “ผิดไทย”	46
3.3.3 การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ : “เขียน” “ทาน” และ “literature”	48
3.3.4 การเปลี่ยนแปลงชื่อเมืองหลวง	53
3.3.5 การเปลี่ยนแปลงภาษาของวัยรุ่น	55
3.3.6 อำนาจของภาษา	66
3.3.7 ภาษา ความคิด และสังคม	72
3.3.8 อภิวจนปฏิบัติศาสตร์ (Metapragmatics)	75
3.3.9 ภาษากับวัฒนธรรม : “การกล่าวออกตัว” และ “การถ่อมตัว”	78
3.3.10 “ไกลแค่ไหนคือใกล้” : เมื่อภาษาสัมพันธ์ กับความรู้สึกของผู้ใช้	81
3.3.11 “ความเงียบ” กับ “การสื่อสาร”	82
3.3.12 ภาษาอังกฤษและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	85
3.3.13 สตรีนิยม (Feminism) กับแนวคิดเชิงวิพากษ์ (Critical perspective)	87

3.3.14 การวิพากษ์วิจารณ์การสื่อสารของผู้อื่น	91
บรรณานุกรม	93
บทที่ 4 พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก	100
4.1 บทบาทของภาษาอังกฤษ	101
4.2 พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลกและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	102
4.3 ภาษาอังกฤษในประเทศไทย	109
4.4 ประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับพหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก	114
4.4.1 ความเข้าใจผิดเรื่องภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษากลาง	114
4.4.2 จากการเป็น “ผู้เรียน” ภาษาอังกฤษ สู่การเป็น “ผู้ใช้” ภาษาอังกฤษ	117
4.4.3 ภาษาอังกฤษของผู้ว่า กทม. “ซัสซาดิ” : มุมมองจากการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษากลาง	119
4.4.4 ความหลากหลายของภาษาอังกฤษและ การรู้จักเลือก : กรณีของ “Uncle Roger”	122
4.4.5 ภาษาอังกฤษมาตรฐานกับความย้อนแย้งของ ทฤษฎีและชีวิตจริง	125
4.4.6 ภาษาอังกฤษไม่มาตรฐาน	128
4.4.7 ภาษาอังกฤษลูกผสม	130
4.4.8 การทดสอบภาษากับแนวคิดภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษากลาง	132

4.4.9	การกลายเป็นสินค้าของภาษาอังกฤษ	133
4.4.10	ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาโลกและ ผลกระทบที่เกิดขึ้น	134
4.4.11	ภาษาอังกฤษจะดีขึ้นเมื่อประกาศให้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการของ ประเทศไทย ?	136
	บรรณานุกรม	139
บทที่ 5	การเรียนรู้ภาษาและการจัดการเรียนการสอน	142
5.1	การเรียนรู้ภาษา	143
5.2	การสอนภาษาและนโยบายภาษา	146
5.3	ประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาและ การจัดการเรียนการสอน	151
5.3.1	นกพูดภาษาคน	151
5.3.2	การใช้ภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่กับการเรียน ภาษาต่างประเทศ	152
5.3.3	สอนหรือไม่สอนไวยากรณ์	156
5.3.4	การศีกษาเงา	160
	บรรณานุกรม	163
	ดัชนี	166
	ประวัติผู้เขียน	170

คำนิยม

ประมาณ 20 ปีที่แล้ว ดิฉันได้สอนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชื่อ นายอนุชิต ต๋มณีจินดา ในวิชาสัตศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาบังคับของนักศึกษาเอกภาควิชาภาษาศาสตร์ อนุชิตตั้งใจเรียนมาก ๆ เป็นคนสุภาพเรียบร้อย จึงจำได้ไม่ลืมหลายปีผ่านไป อนุชิตกลับมาสอบเข้าเป็นอาจารย์ประจำภาควิชา สถานะจึงเปลี่ยนมาเป็นผู้ร่วมงานตั้งแต่บัดนั้น ดิฉันได้บอกแจ๊คว่า ตอนนี้ทำงานด้วยกันแล้ว เรียกพี่แล้วกัน แต่แจ๊คก็ยังเป็นแจ๊คคนเดิม อ่อนน้อมถ่อมตน แจ๊คจึงเรียกดิฉันว่า “อาจารย์ก้อย” ไม่เคยเปลี่ยน (เปลี่ยนเป็น “พี่ก้อย” ก็ได้นะ แจ๊คนะ อย่าเรียกยายเป็นใช้ได้)

แจ๊คเป็นคนที่เมตตาใจกับทุกคน ช่วยงานไม่เคยเกี่ยงทั้งหน้างานหลังงาน ทั้งอาจารย์ผู้ใหญ่ อาจารย์เพื่อน อาจารย์รุ่นน้อง แจ๊คให้ความสำคัญกับนักศึกษามาก ๆ ใส่ใจตอบคำถาม เตรียมการสอนแบบเกินร้อย ที่ทราบเพราะเราทำงานร่วมกันมาหลายปี มีหลายครั้งที่เราคุยกันเรื่องวิชาการแล้ว แจ๊คเห็นด้วยบ้าง ไม่เห็นด้วยก็มี เราถกเถียงกันแบบสุภาพชน ในที่ทำงานเรามีสถานะเป็นอาจารย์เท่าเทียมกัน แต่แจ๊คก็อ่อนน้อมถ่อมตนเสมอมา เมื่อแจ๊คมาบอกว่ากำลังเขียนหนังสือเล่มนี้ และบอกว่า “อาจารย์ก้อยช่วยเขียนคำนิยมให้ด้วยนะครับ” ดิฉันจึงเต็มใจและถือเป็นเกียรติอย่างยิ่ง ดีใจที่เห็นแจ๊คเจริญก้าวหน้าในทางวิชาการขึ้นตามลำดับ

ดิฉันอ่านหนังสือเล่มนี้ด้วยความเพลิดเพลิน ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับมุมมองของแจ๊ค แต่อาจจะมีส่วนประเด็นที่อ่านแล้วต้องต่อสายหาเจ้าตัวแจ๊กว่าเรื่องนี้ที่มีข้อสงสัยนะ แท้ที่จริงแล้วบรรยายภาค “เห็นแย้ง” เช่นนี้น่าจะเป็นจุดประสงค์หลักของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งเจ้าตัวเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเห็นมุมมองในเชิงวิชาการหลาย ๆ ด้าน เปิดโอกาสให้ผู้อ่านใคร่ครวญพิจารณาประเด็นที่หลากหลาย ซึ่งหากผู้อ่านอ่านแล้วฉุกคิด วิเคราะห์ตาม อาจจะมีคำว่า “เอ๊ะ” ในใจแล้วเริ่มตั้งคำถาม หรือจะเป็นเหตุให้นึกไปถึงประเด็นทางสังคมเรื่องอื่น ๆ ก็ถือว่าแจ๊คได้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นแล้ว หนังสือเล่มนี้จึงต่างจากตำราภาษาศาสตร์ทั่วไปที่มุ่งเน้นให้ความรู้แบบทางเดียวโดยผู้แต่งตำราให้ข้อมูลให้ผู้อ่านรับทราบ ในลักษณะ “ใคร—เสนอทฤษฎีอะไร—หลักการคืออะไร—มีประโยชน์อย่างไร” โดยมิได้ชี้ชวนให้ขบคิดในคำตอบที่อาจมีได้มีแค่หนึ่งเดียว

หากถามว่า ดิฉันชอบตรงไหนที่สุดในหนังสือเล่มนี้ ขอตอบตามตรงว่าชอบเนื้อหาทั้งหมดที่แจ๊คหยิบยกมาวิเคราะห์ แต่มีข้อความหนึ่งที่ชอบเป็นพิเศษ อยู่ในหน้า 49-50 แจ๊คเขียนว่า :

“... การนำทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ก็ควรพิจารณาข้อดี ข้อจำกัดของทฤษฎีนั้น อย่าใช้เพียงเพราะอาจารย์ของเราใช้ คนอื่นใช้ กรรมการสอบใช้ โดยไม่เคยที่จะตั้งคำถามถึงความสมเหตุสมผล ความเหมาะสม และประโยชน์ของทฤษฎีนั้น ๆ ...”

ข้อความนี้สอดคล้องกับนัยที่มีอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งส่งเสริมการอภิปราย กล้าเสนอความคิดเห็นของตนเองด้วยเหตุและผล รวมทั้งเปิดใจรับฟังผู้อื่นบนพื้นฐานของตรรกะ ดิฉันคิดว่าเป็นคือทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน ซึ่งครูผู้สอนควรส่งเสริมผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

ดิฉันอ่านหนังสือเล่มนี้จบรวดเดียวตั้งแต่สารบัญจนถึงบรรทัดสุดท้าย แล้วต้องร้องในใจ “อ้าว จบแล้วเหรอ เอาอีก เอาอีก” เนื้อหาในเล่มได้เปิดประเด็นทางภาษา (ศาสตร์) ในหลายแง่มุมที่ทุกคนล้วนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ดิฉันจึงเชื่อว่า เมื่อได้เริ่มต้นอ่านตั้งแต่บทแรกแล้ว ผู้อ่านไม่น่าจะวางหนังสือได้ลงเช่นกัน ขอให้ทุกคนสนุกกับการชี้ชวนให้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ ผ่านตัวหนังสือของอาจารย์แจ๊ค ถ้าผู้อ่านมีบางมุมที่สงสัย หรืออยากอภิปรายต่อ เชื่อว่าอาจารย์แจ๊คคงจะยิ้มไม่หุบแน่ ๆ ค่ะ

วริษา โอสถานนท์

คำนิยม

อาจารย์อนุชิตกับผมรู้จักกันมาสิบปีเศษในสามสถานะ คือ ลูกศิษย์ เพื่อนร่วมงาน (ทีนิด้า) และเพื่อนร่วมวิชาชีพเกี่ยวกับภาษาและภาษาศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นสถานะใด สิ่งหนึ่งที่เด่นชัดคือ ความพิถีพิถันในเนื้องานที่ทำ ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมสไลด์เพื่อสอน การตรงต่อเวลา จึงไม่แปลกใจที่ความพิถีพิถันนี้สะท้อนอยู่ในงานเขียนหนังสือนี้ด้วยเช่นกัน พิถีพิถันมากเสียจนผมอยากเปลี่ยนชื่ออาจารย์อนุชิตเป็นอาจารย์ “เลขสมิต” (wordsmith)

หนังสือเล่มนี้ใช้เวลาอย่างน้อยหนึ่งปีในการก่อร่างสร้างตัวเพื่อปรากฏโฉมหน้าในบรรณพิภพ รวบรวมความรู้ ความคิด ความสร้างสรรค์ ความคิดย้อนประเด็นแย้งของอาจารย์อนุชิตและนักวิชาการคนอื่น ๆ ที่มีเกี่ยวกับภาษาศาสตร์ในสังคม และการสอนภาษา ข้อดีของหนังสือเล่มนี้คือ เขียนให้ทั้งคนในวงการและนอกวงการภาษาศาสตร์อ่าน การวางลำดับเนื้อหาในแต่ละบทจึงเหมาะสำหรับที่จะอ่านไปตามลำดับที่ละบท หรือจะเลือกอ่านบทใดบทหนึ่งก่อนหลังก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่าน เพราะเนื้อหากลมกล่อมด้วยอรรถรสในตัวบทแต่ละบทเองเป็นปฐม สิ่งที่ผมชอบมากที่สุด ในหนังสือเล่มนี้คือ หัวข้อ “ประเด็นน่าสนใจ...” ที่เขียนอยู่ในตอนท้ายของแต่ละบท ซึ่งแสดงว่าผู้เขียนมองว่าเรื่องของภาษานั้นไม่เคยมีข้อสรุปที่ตายตัวได้เลย ปัจจัยทางสังคมทั้งหลายล้วนเป็นพลังทั้งขับเคลื่อนและฉุดรั้งภาษาศาสตร์ และการสอน

เมื่อเริ่มต้นเขียนคำนิยามนี้ ผมเลือกอ่านบทที่ 4 พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก เป็นลำดับแรก เพราะมีความสนใจเรื่องนี้เป็น การเฉพาะ สะดุดตา กับวลี “พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก” ที่สะท้อนความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับภาษาอังกฤษและอิทธิพลของภาษาอังกฤษที่มีต่อครรลองชีวิตของ ผู้คน ในหน้า 99 อาจารย์อนุชิตนำเสนอประเด็นได้ชัดเจนว่าผมกำลังนั่งคุยกับเขาต่อหน้า และถกกันว่าภาษาอังกฤษแบบไทยมีหรือไม่ อาจารย์อนุชิต แสดงความเห็นที่กระตุ้นให้คิดต่อว่า “เพราะการเกิดขึ้นของภาษาย่อย (variety) ไດนั้น จะพิจารณาจากมิติทางภาษาเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่ยังต้องคำนึงมิติทางสังคม (การใช้งาน ทักษะของผู้ใช้ การยอมรับอย่างกว้างขวาง) ไปพร้อม ๆ กันด้วย” แม้ว่าผมอ่านจบบทที่ 4 ด้วยความสนใจยิ่ง และอ่านบทที่เหลือในระดับที่พิถีพิถันน้อยกว่าการอ่านบทที่ 4 แต่กระนั้นผมก็มั่นใจว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผู้ที่สนใจใคร่รู้เรื่องภาษา ภาษาศาสตร์ และการสอนที่ประกอบไปด้วยเรื่องราวให้ขบคิด สำนวจตรวสอบและต่อยอดความรู้ในประเด็นพื้นฐานแต่สำคัญยิ่งที่ผลักดันให้สังคมดำเนินไปได้อย่างไร ซึ่งก็คือเรื่อง “ภาษา”

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับนักเรียนมัธยมปลาย นิสิตนักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจด้านภาษา ภาษาศาสตร์ และการสอน แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะไม่ตอบคำถามทุกคำถามที่ผู้อ่านมี แต่เนื้อหาสาระที่ปรากฏอยู่ในตัวเล่มจะจุดประกายให้ผู้อ่านหันมาพิจารณาเรื่องภาษาอย่างจริงจัง อันอาจนำไปสู่การคิดและการค้นสืบเนื่อง ซึ่งเป็นปฐมเหตุของการเขียนหนังสือเล่มนี้

ศักดิ์สิทธิ์ แสงบุญ

เขียน ณ บ้านม้า บางกะปิ

คำนำ

หนังสือ “ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน” เขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องภาษา ภาษาศาสตร์ในบริบทสังคม และการสอนภาษาให้บุคคลทั่วไปทั้งที่มีพื้นฐานและไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านภาษาศาสตร์และทฤษฎีการสอนภาษา อันอาจนำไปสู่การคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับบทบาทของภาษาที่เกี่ยวพันกับวิถีชีวิต โดยอธิบายปรากฏการณ์การใช้ภาษาในสังคม การเรียน และการสอนภาษา ทั้งนี้ผู้เขียนได้รวบรวมประเด็นต่าง ๆ ที่มีการถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งเผยแพร่ทางเฟซบุ๊กส่วนตัวของผู้เขียน (Anuchit Toomaneejinda)

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้ คือ การบูรณาการความรู้ทางด้านภาษา และภาษาศาสตร์เข้ากับมุมมอง ความคิด และประสบการณ์การทำวิจัย การเขียนบทความ และการสอนของผู้เขียน เพื่ออธิบายประเด็นต่าง ๆ ทางสังคมที่เป็นผลมาจากการใช้ภาษา ผ่านการอธิบายและการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย การจัดเรียงเนื้อหาที่เป็นมิตรกับผู้อ่าน และชวนให้ผู้อ่านได้ขบคิดต่อ ซึ่งสิ่งนี้ทำให้หนังสือเล่มนี้แตกต่างจากหนังสือวิชาการทั่วไป นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้สร้างคำศัพท์ภาษาไทยเพื่อใช้แทนคำศัพท์เฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษโดยพิจารณาจากแนวคิดและความหมาย เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจคำศัพท์เฉพาะเหล่านั้นได้ง่ายขึ้นโดยยังคงรักษาแนวคิดหรือทฤษฎีที่เป็นจุดเริ่มต้น เช่น “การสื่อสารข้ามขอบเขตภาษา” (Translanguaging) “วิธีปฏิบัติข้ามขอบเขตภาษา” (Translingual practice) และ “จุดเปลี่ยนของแนวคิดการรับภาษาที่สองในสังคมพหุภาษา” (Multilingual turn)

ซึ่งเป็นการต่อยอดองค์ความรู้จากบทความเรื่อง “พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก : โอกาสและความท้าทาย” ของผู้เขียนที่ตีพิมพ์ในวารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (2565)

หนังสือเล่มนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางภาษา อำนาจของภาษา ภาษาและสังคม การใช้ภาษาอังกฤษ และประสบการณ์ การสอนของผู้เขียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 บท โดยบทที่ 1 นั้นจะให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่า “ภาษา” ส่วนบทที่ 2 จะกล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับ “ภาษาศาสตร์” และการนำองค์ความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ สำหรับบทที่ 3 กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ ตามมาด้วยบทที่ 4 ที่จะสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ภาษาอังกฤษ ผู้ใช้ภาษาอังกฤษ และกระบวนการทัศน์ “พหุพลวัตภาษาอังกฤษโลก” ส่วนในบทสุดท้ายนั้นจะเกี่ยวข้องกับประเด็นทางด้านการเรียนภาษา การรับภาษา และการจัดการเรียนการสอน

เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เป็นที่ถกเถียงกันในสังคม อาจทำให้มีเนื้อหาบางส่วนไปพาดพิงบุคคลหรือเพจต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนมิได้มีเจตนาจะกล่าวโทษผู้ใด หรือองค์กรใดให้เกิดความเสียหาย หากแต่ผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะอธิบาย ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นด้วยหลักทฤษฎีทางด้านภาษาศาสตร์ การสื่อสาร การสอน และมุมมองของผู้เขียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาษา การใช้ภาษา และสามารถใช้อย่างถูกต้อง รวมไปถึงสามารถเรียนและสอนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อนุชิต ต๋ามณีจินดา

5 เมษายน 2565

กิตติกรรมประกาศ

หนังสือเล่มนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดองค์ความรู้และโอกาสที่ได้รับจากทั้งครอบครัว ครูบาอาจารย์ เพื่อนสนิทมิตรสหาย และผู้คนต่าง ๆ ที่เดินเข้ามาในชีวิต รวมถึงโอกาสที่สำคัญที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิตที่ได้รับทุนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อไปศึกษาต่อปริญญาเอกทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ ณ Lancaster University ประเทศสหราชอาณาจักร และทุนเพื่อตีพิมพ์หนังสือเล่มนี้

ผมต้องขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.นันทนา รณเกียรติ และรองศาสตราจารย์ ดร.วริษา โอสถานนท์ ครูผู้เป็นต้นแบบของการเป็นครู และนักวิชาการทางด้านภาษาศาสตร์ตั้งแต่สมัยผมเป็นนักศึกษาปริญญาตรี จนถึงวันนี้ที่ผมได้มาทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ผมเรียนจบมา และที่สำคัญที่สุด คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์สิทธิ์ แสงบุญ ผู้ที่เป็นทั้งต้นแบบ แรงบันดาลใจ และกำลังใจตลอดเส้นทางสายวิชาการตั้งแต่ผมเรียนปริญญาโทจนจบปริญญาเอก และแม้กระทั่งปัจจุบันที่อาจารย์ยังคงให้คำแนะนำลูกศิษย์คนนี้เหมือนเดิมเสมอมา

ที่ขาดไม่ได้เลยคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เมธาวี โหละสุต ที่ช่วยออกแบบปกที่สะท้อนเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ อาจารย์ ดร.พิทยา ทิพวงษา ที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องขั้นสุดท้ายก่อนส่งต้นฉบับเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ปักษาสุข ที่ให้คำแนะนำประสานงาน จัดรูปเล่ม จัดเตรียมเอกสาร และตรวจความถูกต้องในการเขียนครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย จนหนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ภาษา (ศาสตร์) กับสังคมและการสอน

“หนังสือรวบรวมความรู้ทางด้านภาษา ภาษาศาสตร์
การใช้ภาษาที่สัมพันธ์กับสังคม และภาษากับการเรียนการสอน
ตลอดจนการสะท้อนปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาและการสื่อสาร
ผ่านทฤษฎีทางด้านภาษา การสื่อสาร ประสบการณ์
และมุมมองของผู้เขียน”

บทที่ 1

ความรู้เกี่ยวกับภาษา

